

СТАНОВИЩЕ

От Доц. д-р Пламен Патарчанов
ръководител на Катедра „Социално-икономическа география“
към Геолого-географски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

на дисертационния труд на Ивайло Пламенов Иванов

за получаване на образователната и научна степен “доктор” по:
област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика
професионално направление: 4.4 „Науки за Земята”,
научната специалност: Икономическа и социална география
на тема:

„ТРАДИЦИИТЕ И СОЦИО-КУЛТУРНИТЕ ОСОБЕНОСТИ,
КАТО ФАКТОР ЗА РАЗВИТИЕТО НА СЕВЕРОЗАПАДНИЯ РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ“

с научен ръководител: доц. д-р Георги Бърдаров

Настоящото становище е изготвено в съответствие с изискванията на чл. 4 и чл. 10 от Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане и Нов Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТА

Докторант Ивайло Пламенов Иванов е завършил през 2009 г. НПИМГ в София с профил „География и икономика“. През 2013 г. завършва успешно ГГФ към СУ „Св. Кл. Охридски“ образователната степен бакалавър, а през 2015 г. се дипломира като магистър в МП „Регионално развитие и управление“.

В професионалната кариера на докторанта от 2010 г. до момента се наблюдава голямо разнообразие, както на фирмите и организациите, в които е работил, така и на заеманите позиции (изпълнителски и ръководни) и дейности, които е изпълнявал. До този момент не се е занимавал професионално с география, което се надяваме да се промени след успешното приключване на процедурата!

Докторанта притежава добри чуждоезикови и технически умения, лични качества –

организиран и комуникативен.

ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТУРАТА

Автор на дисертационния труд: Ивайло Пламенов Иванов е зачислен на 01.03.2021 г. като редовен докторант в катедра „Социалноикономическа география”, при Геолого-географски факултет, на Софийски университет „Св. Климент Охридски” със заповед РД 20-620 от 25.02.2021 г. по докторска програма „Икономическа и социална география“. Същия е отчислен с право на защита на 01.03.2024 г. с заповед РД-20-690 от 27.3.2024 г.

Дисертационният труд е обсъден на разширено заседание на катедрата на 11.06.2024 г. съгласно заповед РД-38-267 от 31.05.2024 г. и е открита процедура за публична защита.

Със заповед на Ректора на СУ РД 38-333 от 24.6.2024 г. е утвърдено научно жури за защита на дисертационния труд. На проведеното на 03.07.2024 г. първо заседание на научното жури единодушно бяха избрани председател, двама рецензенти и трима автори на становища, определени бяха сроковете на процедурата, датата и часът за откритото заседание на публичната защита. Въз основа на представените документи считам, че процедурата е спазена и че няма допуснати нарушения.

Кандидатът е представил необходимата документация, вкл., справка за оригиналност на труда и положително становище от научния ръководител. По процедурата на защитата на дисертационния труд не откривам нарушения. Спазени са всички изисквания в документацията. Не се установяват и липсват сигнали за плагиатство, което се потвърждава и от наличните справки след проверката на научния ръководител на докторанта. Изпълнени са минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

ДАННИ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА И АВТОРЕФЕРАТА

Представеният проект за дисертационен труд е едно научно съчинение, което се характеризира с добър подбор на актуална тема с локален обхват, открояваща се с изявен интердисциплинарен характер, както и добро съчетание на текст и приложения в съдържанието.

Пионерният характер на изследването не само в географската, но и в по-широката научна общност е голямо предизвикателство, както за докторанта така и за неговия научен ръководител. Недостатъчната осигуреност на конкретни научни изследвания по тематиката на проучването от една страна задължава изследователя да създава, разбира се с помощта на своя научен ръководител, своя методология и методика, с която да обезпечи изпълнението на поставената цел и задачи.

Дисертационният труд на Ивайло Иванов е с общ обем от 237 страници основен текст, в който са включени 4 таблици, 19 фигури, допълнително са предложени и още 135 страници с приложения. В структурно отношение разработката се състои от увод, четири глави, заключение, използвани източници. Приложената библиографска справка обхваща 65 източника, които преобладаващо са на кирилица – 56 и включват научна литература, справочници и др.. Електронните интернет източници са общо 98 броя. Литературата не е описана стандартно. Някои от заглавията нямат ясна връзка с изследователската тематика.

Във увода се обоснова ролята на културната география и културата като основна характеристика на обществото и тяхната връзка с актуалността на тематиката на изследването. Формулировката на изследователския обект се нуждае от прецизиране, а на предмета на изследването е коректна. Според нас целта на дисертационното изследване, отразява максимално темата на работата.

От гледна точка на географската рамка на изследването, смятам за необходимо уточнението, че тя е напълно съобразена със сегашната административна схема на съществуващите у нас райони за статистическите цели, но не кореспондира с историко-географските и особено културно-географските особености в развитието на изследваната територия. Това може да обясни включването в обхвата на изследването на областите Плевен и Ловеч, които имат съвсем различна географска среда, развитие и особености, много по-тясно свързани с централна Северна България.

За изпълнението на целта са формулирани 6 изследователски задачи, с които в максимална степен се търси изпълнение на авторовите търсения. Те осигуряват необходимия баланс в съдържанието на работата, следвайки утвърдения алгоритъм на подобни проучвания от общото към частното и от теорията към практиката. Необходими са малки корекции в някои от задачите. В тази част са описани накратко използваните методи и подходи в изследването.

Първа глава (в обем от 44 страници) е логично с преобладаващ акцент върху теоретико-методологични основи на изследването. Литературния обзор на избрани автори и техни произведения целят да открият същността, развитието и значението на социалната и културната география. Прегледа на изследванията в социално-икономическата география у нас изглежда недовършен?! Редно е да бъдат включени, както публикации така и автори след 2008 г. по тази тематика, с които нашата географска общност в катедрата и в други географски центрове, прави своя принос в развитието на научното познание!? Според нас

напълно излишна е визуализацията на отделните източници, които са обект на анализа в текста. Има текстове в изложението, които касаят общото развитие на географията и излизат от предметния обхват на изследваната тематика, за сметка на други, които могат и трябва да бъдат по-задълбочени и ще повишат систематизацията на публикационния преглед и научния характер на разработката.

Във втора глава с общ обем от 47 страници са проследени етапите в историческото и културното развитие на изследваната територия. При историческият преглед са пропуснати важни периоди (напр. Възраждането), оказали много силно влияние върху формирането на културния облик на територията. Използван е традиционен алгоритъм за анализ на географската среда, в който е допусната неясна размяна на два от елементите (2.2. и 2.3.), и който не кореспондира в достатъчна степен с конкретните изследователски търсения. Описателния характер на изложението не съдейства за логическото обвързване на отделните части в него. Третата част на главата е с най-голямо значение за изследването. В нея автора прави опит да проследи формирането на културният ландшафт в рамките на обекта на изследване, започвайки с анализа на основните етногеографски и етнографски групи населяващи отделни, относително засебени части от територията му. Анализата продължава с основните елементи на местната идентичност, свързана с развитието на занаятите, музиката и народното творчество като изразители на културата на региона.

С значително приложно и приносно значение е трета глава (58 страници), която е фокусирана върху преосмислянето на предизвикателствата и перспективите на празничния и фестивален календар през призмата на кулинарния туризъм и неговото значение за развитието на региона. Според нас прегледа на някои понятия и на по-известните кулинарни и културни фестивали и празници в Европа може да бъде част от първа глава. Направените пет анкетни теренни проучвания (в отделните административно-териториални единици) и обработените резултати от тях, повишават значително изследователската стойност на проучването. Добре подбраните целеви групи – посетители и местни заинтересувани лица и анализа изцяло кореспондират с целта му, но методиката на анкетните проучвания не се изяснени изцяло. Изведената аналитична характеристика за всяко едно от събитията е тематичното обвързана с изследването. Картографските и графични изображения се нуждаят от по-голяма прецизност и авторови решения, което ще повиши нивото на визуализацията на аналитичните елементи в изложението. Изследването в тази част, би повишило своето приложно значение при добавяне на обобщения и изводи свързани с възможностите за по-

ефективно управление и използване на тези ресурси. При представянето на авторските впечатления и мнения за проучваните събития, на места в текста са допуснати отклонения от научния стил на изложение.

Четвърта глава е в обем от 54 страници. Формулировката на заглавията на главата и някои нейни части се нуждаят от прецизирани и много повече обвързани с съдържанието им. Текстовете в началото имат теоретичен характер и ги прави по-подходящи за първата глава. Анализът на факторите за развитие на кулинарната география е недостатъчно задълбочен. С много важно практическо значение за изследването е опита за кулинарно райониране на проучваната територия. За съжаление методическата обосновка при определянето на границите страда от недостатъчна фактическа основа, която да отразява типични културно-географски характеристики, а не основно природногеографски елементи.

Някои от изводите формулирани в заключението (в обем от 8 страници) имат по-скоро декларативен характер, но авторското мнение за влиянието на традициите и социокултурните особености като фактор за развитието на изследваната територия, присъства в достатъчна степен.

Критичните ни бележки са насочени към отделни части на изложението, които се отличават с прекалено свободен изказ на автора, отличаващ се от типичния научен стил в подобно изследване. На места в текста са допуснати някои неточности и грешки.

Авторефератът с обем 61 страници, отговаря на съдържанието на дисертационния труд и отразява постигнатите резултати. Неясно защо той е оформен в два отделни файла, а не в едно общо издание.

НАУЧНИ ПРИНОСИ

Формулираните четири научни приноса имат теоретичен и практико-приложен характер. Някои от тях се нуждаят от прецизиране и синтезиране, което би помогнало за тяхното диференциране.

ПУБЛИКАЦИИ И УЧАСТИЯ В НАУЧНИ ФОРУМИ

По темата на дисертацията докторантът е представил три публикации. Една от статиите (в съавторство) е публикувана в научен сборник. Другите две са одобрени за предстоящо публикуване в следните издания: – в кн. 2 География на Годишник на СУ и – списание „Пространство – Общество – Икономика“ през 2024 г.

ВЪПРОСИ

Кои са възможните културногеографски характеристики, които могат да се използват

при кулинарното райониране на територията, с цел обективизиране в по-голяма степен на отделните райони?

На тази основа в могат ли да се оформят кулинарни подрайони или микрорайони в изследваната територия?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение, считам, че разработеният и представен за публична защита дисертационен труд има завършен вид и съдържа приносите, отразени в три направления на настоящето становище. Въпреки отправените препоръки и критични бележки разработката има оригинален характер и представлява актуално научно и приложно изследване.

Той притежава необходимите качества за присъждане на научна и образователната степен „доктор“. Предвид на достойнствата на дисертационния труд си позволявам да предложа на Уважаемите членове на Научното жури да гласува положително и да присъди на Ивайло Пламенов Иванов, образователната и научна степен “доктор” по професионално направление: 4.4 „Науки за Земята”, научна специалност „Икономическа и социална география”.

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО: .....

Доц. д-р Пламен Патарчанов

05.09.2024 г.

София